

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

Nr. 10 (668)
2020

OASTEIA MOLDOVEI

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

oasteamoldovei@army.md

5 8 12 16

■ INTEROPERABILITATE

5 LA STRAJA PĂCII ÎN BALCANI

În baza Rezoluției ONU 1244, pe data de 12 iunie 1999, NATO a obținut mandatul pentru implementarea aspectelor tratatului de pace, cu începerea misiunii KFOR (Forțele din Kosovo), care continuă până în prezent, conform Paragrafului VII ONU (impunerea păcii).

8 KFOR- 13: TREI LUNI DE MANDAT **Militarii moldoveni, implicați în cadrul contingentului KFOR-13 - siguri de corectitudinea alegerii făcute**

12 CONFESIUNI DE PE PĂMÂNT KOSOVAR **Reflecții ale unui militar participant în misiunea KFOR**

■ ARMATA ȘI SOCIETATEA

16 MEDITAȚII ÎNDURERATE DE COVID PROVOCATE

Memoria... Cât durează o amintire sau o experiență? Variabil, depinde... De ce depinde? În mare parte de impactul emoțional ce-l lăasă în conștiința oamenilor: cu cât mai mare a fost impactul cu atât mai mult timp va dăinui în memoria oamenilor un eveniment sau altul. Suferința, moartea celor dragi sau cunoscuți au cea mai profundă și de durată influență, iar un număr mare de persoane afectate face ca evenimentul să fie amar memorabil pentru mai mult timp și dezechilibrează prezentul...

Șef Centrul mass-media militară
locotenent-colonel Sergiu LECA,
tel. 022-252-047

locțiitor-șef Centrul mass-media militară
maior Viorel GLAVA

Echipa redactională:

căpitan Dmitrii VOSIMERIC
căpitan Inga RADVAN
locotenent Gheorghe GURĂU
plutonier adjutant Vitali IOVU
Steluța MOSCALCIUC
Kateryna RUSSU
Ion VULPE

oasteamoldovei@army.md
tel.: 022-252-045, 022-252-047

Secția TV/Radio:

locotenent Ludmila SOLOMON
locotenent Mihail ȘAMBRA
ladatorie@army.md
scutulpatriei@army.md
tel. 022-252-019

■ HOBBY

17 ALBASTRUL CREAȚIEI MILITARE

Ceea ce depășește limitele tradiționalului și ne fac ochii cât cepele, sunt desenele cu pixul, iar când acestea sunt create de mâna unui amator, neșcolit în domeniul profesionist vreodată, atunci admirația e și mai mare față de talentul pur...

■ SPORT

18 RIGORILE UNEI SPORTIVE MILITARE

Am descoperit-o prin recomandare. După o discuție telefonică despre viața dânzei ca sportivă, implicat în armată, m-a cucerit și încerc să-mi dau seama prin ce mai mult...

Cert e că îmi doresc s-o cunoașteți și voi pe soldat clasa 2, Emilia Cîrîcu, maestru de clasă internațională la lupte libere feminine, unul din puținii sportivi de performanță, rămași în Armata Națională.

■ ISTORIE MILITARĂ

20 CHIȘINĂUL MILITAR

Numele atrage soarta, ne sugerează vechii greci. O fi valabil și pentru nume de localități? Sper că nu, sau cel puțin nu în totalitate, mai ales în cazul Chișinăului. Sunt cam sinistre unele origini toponime ale acestuia și anume „keșene – ceea ce înseamnă în limba tătărească „capelă pe mormânt” sau „kesenă” din cumană presupunând cimitir...

24 TRUPELE SPECIALE ÎN RĂZBOIUL DOI MONDIAL

După terminarea primului război mondial, teoreticienii militari căutau noi metode de a petrece operațiuni militare care să aibă ca rezultat mici pierderi umane și victorii rapide, au apărut noi genuri de trupe, printre care se numără și unitățile aeropurtate, trupe speciale diversioniste. În perioada Războiului Doi Mondial unitățile speciale au fost perfecționate și pregătite să îndeplinească diverse operațiuni de război.

Secția rețele socializare:

locotenent Irina TRIFAUȚAN
Liuba VICOL
tel. 022-252-021

Materialele publicate de „OASTEĂ MOLDOVEI” reflectă opinia autorilor care s-ar putea să nu exprime poziția redacției. Reluările din „OASTEĂ MOLDOVEI” trebuie să conțină trimiterile la sursă.
**„Oastea Moldovei” (Revistă)-
ISSN 1857-3703**

Centrul mass-media militară
or. Chișinău,
șoseaua Hîncești, 84

ÎS FEP “Tipografia Centrală”
Adresa: mun. Chișinău, str. Florilor, 1
Tel.: 078879915,
e-mail: tipog77@mail.ru

KFOR – forță militară condusă
de NATO sub administrația ONU
în scopul menținerii păcii
și a unei vieți pașnice.

La straja păcii în Balcani

În baza Rezoluției ONU 1244, pe data de 12 iunie 1999, NATO a obținut mandatul pentru implementarea aspectelor tratatului de pace, cu începerea misiunii KFOR (Forțele din Kosovo), care continuă până în prezent, conform Paragrafului VII ONU (impunerea păcii).

Misiunea KFOR:

- crearea unui mediu sigur și menținerea ordinii publice;
- sprijinul și coordonarea efortului umanitar internațional și prezenței civile;
- sprijinul dezvoltării unui Kosovo stabil, democratic, multietnic și pașnic;
- sprijinul dezvoltării Forței de Securitate a Kosovo.

Sarcini specifice misiunii:

- securitatea și ordinea publică;
- securitatea granițelor;
- asistență pentru refugiați;
- reconstruirea și deplantarea minelor;
- asistență medicală;
- siguranța minorităților etnice;
- apărarea locurilor patrimoniale;
- interdicția contrabandei de arme;
- implementarea programului de amnistie a rețelelor de arme, muniții și explozivi în Kosovo;
- susținerea constituirii instituțiilor civile, sistemului juridic și penal, procesului electoral și a altor aspecte ale politicii, vieții sociale și economice a provinciei.

NUMĂRUL TOTAL AL TRUPELOR PARTICIPANTE LA KFOR

1999	2008	2020
50 000	14 000	cca 3 300

COMPONENȚA CONTINGENTULUI MILITAR AL REPUBLICII MOLDOVA

		41 militari
un pluton de infanterie ușoară		33 militari
o echipă de geniu (EOD)		7 militari
ofițer de stat-major (meteorolog)		1 ofițer

27 de națiuni contribuie
cu trupe la misiunea KFOR

19 de state
membre NATO

8 state, membre ale
Parteneriatului pentru Pace

KFOR-13:

TREI LUNI DE MANDAT

Militarii moldoveni, implicați în cadrul contingentului KFOR-13 - siguri de corectitudinea alegerii făcute

Asigurarea pazei și securității în zonă, patrulări în comun cu forțele italiene și curățirea terenurilor minate sunt doar câteva dintre activitățile desfășurate de cel de-al 13 contingent al Armatei Naționale, aflat în misiune de menținere a păcii din Kosovo. Ajunși la jumătate de mandat, pacificatorii moldoveni continuă să stea la straja păcii din teritoriul măcinat de conflictele interne. Despre misiunile îndeplinite de ofițerii și subofițerii noștri pe tărâmul kosovar, vă informăm în numărul curent, inclusiv prin intermediul trăirilor și emoțiilor, pozelor imortalizate de colegul nostru, sergent clasa I, Vitalie Iovu, jurnalist militar aflat și el printre provocările din Kosovo.

Deplasarea pe pământul kosovar, dacă la începutul misiunii a constituit o provocare, cu timpul au înțeles că

ei sunt cei care trebuie să le garanteze localnicilor un trai liniștit. Conform căpitanului Vladislav Godoroja, comandant pluton infanterie în cadrul contingentului KFOR-13, misiunile desfășurate pe parcursul celor trei luni de zile de mandat vin ca oportunitate de a demonstra că sunt capabili să fie incluși în rândul celor care garantează pacea. Acesta s-a referit atât la exercițiul militar desfășurat, cât și la starea de sănătate a militarilor.

„Recent contingentul a fost implicat în trageri de luptă cu armamentul ușor de infanterie din dotarea contingentului KFOR-13. Tragerile s-au desfășurat în conformitate cu cerințele regulamentare fără abateri. Antrenamentul a fost un bun remediu pentru alinarea dorului de casă”, precizează căpitan Godoroja.

Deși suntem în plină pandemie contaminări cu COVID-19 în cadrul militarilor noștri nu s-au înregistrat. Menținerea situației sub control, militarul, o atribuie conlucrării dintre comandamentul KFOR-13 și comandamentul militar italian aflat în misiune în Kosovo.

În pofida tuturor greutăților, militarii înțeleg importanța acestor misiuni care contribuie enorm la creșterea lor profesională. Dintre toate împlinirile încredințate de colegii italieni și americani, cea mai memorabilă este misiunea de patrulare în zona mănăstirii ortodoxe sârbe Visoki Dečani, aflată în patrimoniul UNESCO. Zi și noapte, militarii noștri asigură protecția obiectului de cult, dar și a obștii mănăstirești.

„Misiunea are drept scop monitorizarea situației în imediată apropiere de mănăstirea Visoki Dečani, precum și orașul Dečani, amplasat în vecinătatea mănăstirii, monitorizarea populației și verificarea căilor de acces la mănăstire”, precizează locotenent major Stanislav Șeremetov.

Pentru locotenentul major Octavian Luța orice zi începe cu îmbrăcarea uniformei militare la ora 06.00. Își pune pe cap inconfundabila beretă albastră, reprezentativă pentru pacificatorii moldoveni și așteaptă instrucțiunile. De fapt, așa începe fiecare zi în misiunea KFOR, a tuturor militarilor ce fac parte din contingentul multinațional de menținere a păcii și care constituie un garant în calea escaladării tensiunilor interetnice în Balcani.

„Fiecare zi începe cu deșteptarea, înviiorarea și igiena personală. Ulterior luăm micul dejun, facem o ședință în cadrul contingentului, unde comandantul de pluton și șeful contingentului stabilesc misiunile pentru ziua curentă, după care purcedem la efectuarea propriu-zisă a misiunilor. Avem exerciții atât pe teritoriul unității din care facem parte, cât și în aria de operații, ziua și noaptea. La finele zilei avem un mic bilanț și mergem la odihnă, cu excepția celor ce sunt în misiune”, afirmă locotenent major Luță.

Militarii care intră în patrulă efectuează misiunea pe parcursul a 6 ore după care sunt schimbați de către colegii lor. Patrularea începe de la corpul de gardă, unde se pun sarcini concrete privind misiunile speciale dacă acestea sunt la moment, după care se deplasează pe itinerarele stabile de către șeful gărzii sau superiorul care este la paza mănăstirii.

La straja păcii în regiunea Kosovo este și operatorul radio, sergentul clasa III Vitalie Grecică. Militarii tind în permanență să afle informații despre activitatea insurgentă din aria de responsabilitate, despre localnici, dar și care sunt principalele probleme cu care aceștia se confruntă. Sentimentul datoriei îndeplinite este mai puternic atunci când mergi în localitate, iar populația băștinașă te salută, te înconjoară și îți zâmbește, spune pacificatorul.

„Pe parcursul celor trei luni de misiuni trebuie să menționez că am avut și clipe mai dificile, dar împreună cu colegii am reușit să facem față tuturor provocărilor și misiunile sta-

“

Sentimentul datoriei îndeplinite este mai puternic atunci când mergi în localitate, iar populația băștinașă te salută, te înconjoară și îți zâmbește

”

bilite de comandamentul superior”, ne spune sergent clasa III Grecică. Conform militarului cel mai tare i-au plăcut patrulările pe pământul kosovar. Acesta susține că l-a frapat bunăvoința și atitudinea localnicilor față de militarii noștri.

Au trecut mai bine de două decenii de la războiul care a marcat cu sânge rivalitatea etnică între sârbi și albanezi, iar în consecință a dus la destrămarea Iugoslaviei. În acest context, pentru menținerea păcii în regiune și pentru evitarea escaladării tensiunilor în Balcani, începând cu anul 1999, trupele KFOR — forța militară multinațională — desfășoară misiuni de pacificare în Kosovo la care participă și militarii noștri.

Steluța MOSCALCIUC

CONFESIUNI DE PE PĂMÂNT KOSOVAR

Reflecții ale unui militar participant în misiunea KFOR

*F*iecare are un vis al său. Visul meu a fost să devin militar, să îmbrac uniforma militară și să devin parte a echipei Armatei Naționale. Cu timpul visul a devenit realitate. Am fost înmatriculat în Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”. Anii de studenție cu provocările sale, cu ore teoretice intense și practică, desfășurată în poligoane, nici n-am observat când au trecut, iar eu, elevul de ieri, eram în pragul absolvirii.

Fiind deja student în anul IV am aflat despre participarea primului contingent al țării noastre în misiunea KFOR în Kosovo în 2014. Pentru mine a constituit o nouă provocare. Știam că sunt pregătit și doream să demonstrez că pot conta pe mine, că voi face față exigențelor solicitate pentru o operațiune internațională de menținere a păcii. Era nu doar o modalitate de a mă afirma personal, dar și de a contribui prin cunoștințele și deprinderile căpătate la promovarea țării și Armatei Naționale.

Desigur că această dorință m-a motivat să fiu și mai bun, pentru a fi inclus în unul din contingentele ce vor fi detașate în misiune. De atunci au trecut mai bine de șase ani și...

Vara anului 2020. Un nou contingent al Armatei Naționale este detașat în misiune. Surpriza cea mare a fost că eu studentul de ieri am fost selectat pentru a participa în cadrul contingentului KFOR-13. Când am văzut lista, evident, că am fost cuprins de emoții, fiind și mai mult convins de corectitudinea carierei pentru care am optat cu ani în urmă.

Au urmat antrenamente în țară și peste hotare unde am fost familiarizați cu specificul misiunii ce urmează s-o îndeplinim, am participat la simularea diferitor situații imprevizibile, ni s-a oferit explicații vizavi de acțiunile ce urmează să le întreprindem, ținând cont de criteriile și formatul misiunii de pacificare. Desigur, că nu a fost ușor, dar dificultatea exercițiilor era un argument în plus că ne va fi mai ușor într-o misiune reală.

Între timp pe plan mondial a apărut și problema pandemiei COVID – 19. Au urmat restricții și instructaje suplimentare vizavi de restricțiile și măsurile impuse.

Totuși, un lucru e cert, fiecare militar a rămas hotărât de corectitudinea misiunii în care suntem implicați și gata pentru îndeplinirea sarcinilor avute în față.

Posibil fiecare militar este puțin în panică sau un blocaj la nivel emoțional la începutul misiunii, dar această stare a trecut ușor și într-un timp scurt. De fapt, importanța aflării forțelor KFOR în Kosovo o înțelegi cu adevărat doar atunci când calci pe pământul kosovar. Atunci când mergi în patrulare prin orașele și satele din Kosovo și observi atitudinea pozitivă a oamenilor față de militari, începând cu copiii care lasă joaca și aleargă spre tine zâmbind și terminând cu bătrânii care te salută de pe prispele caselor ori de câte ori ai patrula. Te face parcă altfel să prețuiești lucrurile simple. În ochii acestor oameni observi încrederea în militari, încrederea în ziua de mâine, dar și aportul tău personal la ceea ce înseamnă simplu „PACE”.

Ajuns în misiune știi că urmează 6 luni de misiune KFOR, 6 luni de aport pentru a aduce zâmbet oamenilor și a le da speranță în ziua de mâine. Faptul că prin acțiunile tale vei contribui la fericirea altor persoane te face să depășești mai ușor depărtarea de cei dragi. Nu contează în ce tip de activitate ești implicat: paza bazei de dislocare, desfășurarea patrulilor individuale sau în comun cu poliția locală, serviciu de gardă la mănăstirea Dečani, timpul trece neobservat. Un program diferit de cel obișnuit te impune să nu reții contul zilelor aflate în misiune. Desigur dorul de casă îl apasă pe fiecare militar din contingent, fiecare din noi nu evită să facă un apel celor dragi odată ce apare așa oportunitate, nimeni nu lasă capul jos.

În finalul micii mele destăinuirii țin să menționez că misiunea KFOR oferă o oportunitate în plus de a coopera cu forțele altor țări, de a acumula un bagaj enorm de cunoștințe atât teoretice cât și practice ce pot fi aplicate pe viitor și în Armata Națională.

Locotenent major Stanislav ȘEREMETOV

KFOR

MEDITAȚII ÎNDURERATE DE COVID PROVOCATE

Memoria... Cât durează o amintire sau o experiență? Variabil, depinde... De ce depinde? În mare parte de impactul emoțional ce-l lăasă în conștiința oamenilor: cu cât mai mare a fost impactul cu atât mai mult timp va dăinui în memoria oamenilor un eveniment sau altul. Suferința, moartea celor dragi sau cunoscuți au cea mai profundă și de durată influență, iar un număr mare de persoane afectate face ca evenimentul să fie amar memorabil pentru mai mult timp și dezechilibrează prezentul. Apare Frica... Frica de moarte... Acest instinct ne face să reacționăm. Din păcate omul e slab și nu învață din greșelile trecutului. Pandemia... Un cuvânt oarecum uitat, a renăscut odată cu apariția virusului COVID-19.

Inamicul actual – virusul, nu cunoaște hotare și limite. El nu luptă convențional, ci ne folosește slăbiciunile pentru a se înmulți. El ne impune să renunțăm la lucrurile noastre obișnuite și la felul în care ne-am deprins să comunicăm, să ne manifestăm afecțiunea.

Am avut nenorocul să trecem prin COVID-19 cu toată familia mea. Copiii, părinții, soția, fratele. Încercarea a fost una de-a dreptul groaznică. Asta pentru că fiul meu cel mai mare, în vârstă de 12 ani, are Diabet zaharat de tip 1. De doi ani încoace el trăiește în continuare datorită injectărilor zilnice de insulină. Cunoscând faptul că se află în grupul de risc, ne-am informat și am întreprins toate, repet TOATE măsurile necesare pentru a proteja feciorul nostru în special, dar și familia la general. Din păcate, nu am reușit să evităm infectarea. Timp de o lună și jumătate am fost într-un stres continuu. Din fericire, având o formă ușoară, ne-am tratat acasă. În tot acest timp părinții și rudele ne livrau mâncare și medicamente, evacuați gunoierul... Fapt pentru care mă închin până la pământ.

***

Militari de carieră nu poate deveni oricine. Ei sunt aleși, testați, antrenați că să reziste greutăților fizice și psihice. Ei, prin definiție, sunt persoane dure, cu o sănătate de fier, cu calități morale, fizice și spirituale înalte. Jertfa supremă a militarilor este moartea pe câmpul de luptă. Așa ei devin eroi, iar fapta lor devine nemuritoare.

Astăzi lupta se dă în altă dimensiune. În prima linie sunt angajații sistemului medical. „Eroii în alb” luptă inclusiv pentru viața militarilor. Iar militarii, azi simpli pacienți, contribuie cu ce pot: la menținerea ordinii publice, instalarea spitalelor de campanie și la alte activități.

Dincolo de eforturile conjugate COVID-ul face victime și printre militari. Unul din cazurile acestea este cel al locotenentei de numai 32 de ani, viața căreia a fost curmată de blestematul virus. O militară tânără și energică răpusă pe timp de pace de un inamic invizibil. Camarazii de armă îi simt lipsa. Am simțit nevoia să îi dedic câteva rânduri. Un mesaj destinat, inclusiv,

celor vii, căroră le pasă de rude, de oamenii dragi, de familie, de prieteni. Aceste versuri vin să-i atenționeze încă o dată despre acest război nedeclarat. Pentru victoria supremă, trebuie să opunem rezistență, să ridicăm bariere în fața acestei maladii. Acum ca niciodată, trebuie să fim solidari și uniți în efortul de stopare a răspândirii virusului. Chiar și după mii de decese în urma complicațiilor provocate de COVID-19, cetățenii noștri sunt sceptici și necredincioși.... față de știință, mass-media, politicieni. Cuiă e și sunt sceptici și față de cei dragi, care au avut de suferit.

Strivit de COVID

Tremură drapelul-n vânt,
Coborât în bernă.
A plecat la Domnul sfânt.
Memorie-i eternă.

De pluton e rândul frânt –
Lipsă în formație.
Camaradul e-n mormânt.
Sinistră euație.

Nu doar gloanțeleucid –
E o afirmație!
Blestematul de COVID –
Nu e aberație!

Octombrie, 2020
Vitalie BUNDUCHI

Aceeași tragedie, aceleași frământări, dar o altă exprimare, o altă creație, ce sperăm să ajungă la inimile voastre.

**Picura cu sânge ramul,
Care-n floare a murit,
Blestemată fii tu boală,
Rodul care i-ai răpit!**

**Născocit de-o minte neagră
Undeva-n laborator,
Lași pustie o lume întreagă,
Fără azi și viitor!!!**

**Zboară înspre cer cuminte
Suflet tânăr și curat,
Noi rămași, te-om ține minte -
Jertfă fara de păcat!**

Raisa R.

La ce folosim pixul - ce întrebare banală, nu-i așa?

Evident pentru a scrie, așa cum îi este destinația încă din 1938, când jurnalistul ungar, Laszlo Biro a inventat pixul cu bilă. La fel de firească este utilizarea lui în art-terapie, cum ar fi trasarea unor linii sau desenarea unor forme, pentru a scăpa de stări tensionate; când suntem în așteptarea cuiva sau a ceva; când ne plictisim la adunări, conferințe etc.

Până aici e totul obișnuit...

ALBASTRU CREAȚIEI MILITARE

Ceea ce depășește limitele tradiționalului și ne fac ochii cât cepele, sunt desenele cu pixul, iar când acestea sunt create de mâna unui amator, neșcolit în domeniul profesionist vreodată, atunci admirația e și mai mare față de talentul pur.

Anume acest noroc a prins Centrul de instruire al Armatei Naționale din Bulboaca, avându-l ca militar în termen pe Maxim Perju. Dânsul a desenat suficiente lucrări pentru o expoziție cu tematică militară, cum ar fi scene de război, mașini blindate, reîntâlnirea cu mama de pe câmpul de luptă, ofițerii plecând la datorie etc. Și totul în albastru!.. E culoarea favorită a artistului - poate pentru că e culoarea păcii, poate pentru că e o nuanță mai accesibilă, la fel ca și hârtia de matematică, pe care o folosește pentru desenele sale... Cert e că în serviciile din unitate nu pleacă fără pix și hârtie - e singurul timp când se poate dedica pasiunii, o pasiune cu rădăcini dinaintea armatei: „Desenez cu pixul de la 12 ani. Prima lucrare a fost un personaj din desene animate, apoi am trecut la desene mai aproape de realitate, pe care le-am tot dăruit prietenilor, rudelor, respectiv nu am o colecție a lucrărilor mele”.

E modest, timid și s-a mulțumit mereu cu un public restrâns: doar cei apropiați. În armată grupul de susținere s-a extins. Camarazii și superiorii îl încurajează să continue și să se lase cunoscut. Primul pas a fost acest interviu, apărut la inițiativa psihologului unității, căpitan Dan Guidea. Grație acestei implicări, am aflat că tânărul nu are școală de pictură și nici nu a studiat această artă. Cu toate acestea, se provoacă cu fiecare lucrare ca să fie mai dificilă decât precedentă. Gradul de dificultate nu-l stabilește în funcție de temă: natură, persoane, obiecte..., important să nu fie sigur că va reuși.

Această stare de nebuloasă îl alimentează cu încăpăținarea de a duce la bun sfârșit proiectul. Când greșește, o ia de la capăt sau: „...fac linia mai groasă ori fac unele schimbări în desen.” În timp, a însemnat cel mult 5 ore la un produs.

E un creator fără pretenții și devotat pixului albastru, deși recunoaște că mai flirtează cu alte culori și articole de papetărie, cum ar fi creioanele colorate și cele simple, ce-l ajută să contureze umbrele obiectelor. La fel s-a întâmplat și cu hârtia: „O singură dată am desenat pe lemn presat, de atunci numai pe hârtie.”

O foaie și un pix - atât îi trebuie soldatului clasa II, Maxim Perju, să fie fericit. Nu-l tentează să facă meserie sau afacere din această pasiune, deși profesioniștii susțin că: „Simte materialul la care lucrează, se descurcă compozițional, păstrează proporțiile figurilor, redă reușit jocul de umbre și lumină...”. Tânărul, deocamdată, trăiește prin satisfacția de a dăruii celor din jur o părticică din talentul său.

Liuba VICOL

RIGORILE UNEI SPORTIVE MILITARE

Am descoperit-o prin recomandare. După o discuție telefonică despre viața dănzei ca sportivă, implicit în armată, m-a cucerit și încerc să-mi dau seama prin ce mai mult.

Prin faptul că are 1,52 cm înălțime, 50 kg și practică luptele libere feminine de 15 ani, încă de copilă fiind?

Prin faptul că e campioană națională la acest gen de sport 10 ani consecutiv, ceea ce înseamnă că este inegalabilă pe acest segment la nivel de țară?

Prin faptul că tinde să-și atingă scopul cu tenacitatea unui brad în stâncă, iar în afara luptelor e întruchiparea blândeteii?..

Cert e că îmi doresc s-o cunoașteți și voi pe soldat clasa 2, Emilia Cîrîcu, maestru de clasă internaționala la lupte libere feminine, unul din puținii sportivi de performanță, rămași în Armata Națională.

Povestea dănzei e aproape algoritmică încă din anii de școală, când a decis să facă Liceul Internat Republican cu Profil Sportiv: studii, regim alimentar strict, antrenamente, competiții, victorii. În această perioadă nu există grija cazării sau a alimentației, te concentrezi doar pe sport: „Însă, după absolvire ești pe cont propriu. Dacă vrei să continui să te dedici sportului trebuie să-ți plătești studiile la universitate, să achiți cazarea, alimentația, ceea ce înseamnă fie să te angajezi, fie să ai susținere financiară din partea părinților, de exemplu. Din acest motiv mulți decid să părăsească domeniul dat.” Prima lecție dură a vieții - să trăiești înfrângerea în fața speranței de a face ceea ce îți place.

Protagonista noastră a fost o norocoasă să cunoască o altă soartă. În 2013 a luat bronzul la Campionatul european, beneficiind astfel de o bursă sportivă: „...și așa în fiecare an mă străduiam să obțin un rezultat bun pentru a avea bursă, să am pentru existență”. De fapt, acel an poate fi calificat ca anul realizărilor și oportunităților: a luat argintul la Campionatul european, a devenit campioană mondială, sportiva anului în Moldova și a primit oferta de a se angaja la Clubul Sportiv al Armatei.

De ce ar veni o sportivă în armată? Pentru că sportivii nu au salariu, ei trăiesc din burse, dobândite în baza victoriilor (aur, argint sau bronz) or fiind angajată a armatei îți asiguri o stabilitate financiară și te poți focusa pe antrenamente, competiții etc.

Chiar și așa, decizia finală de a se face militară o ia un an mai târziu, în noiembrie 2014. Însă această alternativă nu e ușoară, avea să constate dânsa câteva luni mai târziu când s-au făcut modificări de statut al Clubului sportiv: „Am fost transferată în Brigada II Infanterie Motorizată la funcția sergent de stat major, Batalionul 23, Secția logistică. La fiecare jumătate de an suntem detașați la Clubul Sportiv Central al Armatei, la expirarea termenului se fac noi solicitări și dacă ministrul Apărării aprobă să continuăm - continuăm.” Trebuie să știm că un factor de influență și în acest caz îl are prestația sportivului. Evident, că armata își dorește aproape personal victorios, profesionist, cu care s-ar mândri.

Apropos, ca militar are obligații - să anunțe despre fiecare participare, ieșire din țară, prezențele la serviciu: „Dacă mi se cerea să vin zi de zi la munca din unitate puteau interveni dificultăți, pentru că viața de sportiv profesionist presupune 2 antrenamente zilnice, un regim zilnic incompatibil cu munca de la 8.00 la 17.00.” Pe de altă parte ca sportiv,

nu are voie să participe la evenimentele armatei, nici cu elemente demonstrative.

Regulile dictează viața sportivei nu numai în raport cu armata. Bunăoară, la competiții internaționale poate participa doar deținătorul aurului la etapa națională, respectiv la mondiale poate pretinde doar cel cu aurul în mână de la competițiile internaționale. Ah da, fără boli de piele și traume. E o luptă acerbă, pe care Emilia o câștigă constant la nivel de țară, dar rămâne încă o provocare la următoarele trepte: „Îmi doresc mult să obțin una din medaliile de aur, argint sau bronz la categoria seniori, adică după vârsta de 23 de ani. Un astfel de rezultat îmi va permite să ies din sport cu o pensie pe viață.”

Deocamdată, la competiții și turnee europene, de regulă desfășurate în Belarus, Ucraina, România, Turcia, se alină cu locurile 7 și 5. În condițiile în care locul 4 nu există, pentru că bronzul se împarte între doi câștigători, înțelegem că conaționala luptătoare e foarte aproape de realizarea visului său.

La compartimentul picanterii din culisele luptelor feminine am aflat că: „...Există răutate, invidie, nu se ajunge la răzbunare, dar cu traume ne putem alege. Fetele cu care luptăm în competiții sunt cele cu care ne antrenăm în sală și atunci intenționat te pot răni pentru a te elimina din joc. Părțile cele mai afectate sunt umerii, genunchii, spatele, cocisul. E atmosferă clasică și la nivel european sau mondial.” Excepție, probabil, nu fac nici campionatele militare la lupte libere, dar din păcate țara noastră nu participă la ele, motivul e același - taxele de participare și de membru pe care armata nu și le poate permite.

Dincolo de mediul dușmănos și periculos de dur e loc și de politețe și chiar de prietenie: „Pe covor - dușmani, după - prieteni” - motto-ul luptătoarelor. Așa se face că la unul din evenimentele din afara țării, acum 11 ani, Emilia o cunoaște pe cea, care i-a devenit cea mai bună prietenă: „Prietenia mea e din Ucraina, am găsit limbaj comun imediat. M-a atras deschiderea și receptivitatea ei. M-am bucurat mult că a venit și la nunta mea, e ca o soră. Nu am luptat niciodată cu ea, suntem în categorii diferite, plus că ea a ieșit din sport deja. Oricum continuăm să discutăm despre sport și multe altele, mai ales pe rețele de socializare.”

Un domeniu și mai afectuos, opusul sportului războinic, este viața de familie. Ca soție și mămică se manifestă dulce, blând și tandru. Este o romantică incurabilă, înflăcărată a filmelor indiene: „Deși ambii părinți suntem sportivi (soțul e din domeniul sambo), nu vom insista ca fetița noastră să ne continue pasiunile. Vom respecta deciziile ei, până atunci ne străduim să avem un mod de viață sănătos din toate punctele de vedere. Vorba unei foste antrenore - campion poți să nu devii, dar om trebuie să fii - regulă de aur, pe care trebuie să o posedez orice persoană, fie sau nu sportiv.”

Liuba VICOL

Foto: www.bul-wrestling.org

CHIȘINĂUL MILITAR

CELE CINCI CHIȘINĂURI ALE MOLDOVEI

Numele atrage soarta, ne sugerează vechii greci. O fi valabil și pentru nume de localități? Sper că nu, sau cel puțin nu în totalitate, mai ales în cazul Chișinăului. Sunt cam sinistre unele origini toponime ale acestuia și anume „keșene – ceea ce înseamnă în limba tătărească „capelă pe mormânt” sau „kesenă” din cumană presupunând cimitir.

Încurajator e că există și semnificații mai optimiste cum ar fi cuvintele tătărești „keșen” și „aul”, ce s-ar traduce „cătun mănăstiresc” sau versiunea inițială a termenului „chișinău” ce se interpretează ca „baie”. Ați auzit, probabil, de sintagmele „baia lui Albaș” sau „Chișinăul lui Acbaș”, între care se pune semnul egalității potrivit unor surse istorice? Mai mult, pornind de la numele moșierului Acbaș (Albaș) se conferă un înțeles suplimentar Chișinăului de pe Bîc - „Căpetenia Albă”.

Din punct de vedere istorico-geografic, **Chișinăul lui Acbaș** se afla pe dreapta Bâcului, vizavi de locul revărsării pârâului Hulboaca în Bâc, în zona numită Feredeou. Este primul Chișinău atestat documentar, în 1436, dar nu singurul. În total istoricii au identificat cinci în spațiul carpato-nistrean. E vorba de **Chișinăul Roșu** (între localitățile actuale Chițcani și Zagorna); **Chișinăul Mare**, situat în raza satului Zaim, **Chișinăul de pe Răut (I)** - în apropierea satelor actuale Brânzeni, Ordășei și Pistruieni și **Chișinăul de pe Răut (II)**, aflat în cuprinsul Orheiului Vechi. Toate cele cinci to-

ponime „Chișinău” sunt localizate în zone bogate în surse de apă, ceea ce lasă să se înțeleagă că descifrarea de „baie”, pentru termenul „chișinău” este mai apropiată decât cea de „mausoleu”.

Aceste abordări istorice despre capitală ne-au fost prezentate de doctorul în științe istorice Sergiu Bacalov, cercetător științific al Centrului de istorie și cultură militară.

CELE DOUĂ SECTOARE MILITARE ALE CHIȘINĂULUI

Toponimicul Chișinau nu are vreo legătură militară - până aici ne-am clarificat. În schimb, foarte prezente sunt și, probabil au fost de când Chișinăul e capitală, clădirile cu destinație militară, în special în sectoarele Centru și Buiucani. Anume aici e o concentrare a conducerii armatei, a învățământului militar, a sănătății, a sportului și a celui mai mare număr de unități militare. Istoria diferitor perioade indică că municipiul a găzduit diverse edificii militare, unele trecând în neant, altele înaintează cu încăpăținare spre recordul la rezistență. Cele din urmă sunt și cele mai „tinere”, construite în timpul Uniunii Sovietice (URSS). Nu îndrăznesc, pentru deliciul creierului nostru, să desemnez cea mai veche construcție militară din Chișinău din motiv că multe din documente lipsesc și nici studii profunde pe acest segment nu avem încă, parafrazându-l pe Iurie Colesnic aș zice că *Chișinăul nostru este încă necunoscut*.

Puținul cunoscut se păstrează în Arhiva Armatei Naționale și prin receptivitatea maiorului Liliana Muntean, șefa structurii, descoperim câteva curiozități. Bunăoară, potrivit Cărților de evidență a terenurilor din districtul militar Odessa, r-l Chișinău, anul 1984, instituția militară al RSSM a primit terenuri pentru construcția Statului major, a taberelor militare, pentru gospodărie și tehnice începând cu anii 1947/48. Zidirile au apărut mai târziu, majoritatea în anii 70-80, iar unele către destrămarea URSS. În anul 1985 conform registrelor armată deținea 31 de terenuri. Ce ziceți să detaliem?..

Tabără 123, ce include Ministerul Apărării, Marele Stat Major, Batalionul de comunicații și apărare cibernetică al Armatei Naționale, Inspectoratul militar, Agențiile ș.a., a apărut treptat, la intervale de timp nu prea mari, în anii 1981-85. Prima clădire, ce aparținut Statului Major, districtul militar Odessa, a fost zidită de unitatea de construcție, ce se afla în sectorul Buiucani și se subordona direct Ministerului Apărării de la Moscova, respectiv informația era secretizată. De altfel, practic toate imobilele militare au avut aceeași soartă. Despre celelalte clădiri ale taberei, inclusiv a Centrului Consultativ Diagnostic al AN, nu avem informații momentan.

Tabăra 142 în componența căreia intră Regimentul de stat major, Batalioanele cu destinație specială și de menținere a păcii, s-a ivit pe conturul capitalei în anii '80. De exemplu, în 1988 începe să activeze într-o construcție nouă Depozitul de hărți topografice și Detașamentul cartografic al Armatei Sovietice, fiind temelia unității actuale, ne-a relatat locotenent-colonel Sergiu Chirilov, comandantul Bazei topografice.

Regimentul de rachete antiaeriene, cu toate subunitățile, are aceeași menire chiar de la început. Cea dintâi apărută este unitatea din Durlăști, dată în exploatare în 1955. Pe măsură ce aceasta se dezvoltă la capitolul tehnică, armament, contingent etc, apare necesitatea unor noi edificări. Astfel, construcțiile au continuat în Durlăști până prin 2001 și au început să se înalțe către anul 1975 noi subunități ca cele din Dănceni și Băcioi, ne-a informat funcționar Serghei Paximade, specialist principal, secția exploatare imobile al RRAA.

Brigada 2 de infanterie motorizată pare a fi cea mai veche unitate militară din Chișinău și cea mai variată ca misiune. În documentele unității găsim că în anii 1870-77 aici activa Regimentul cavaleriei ușoare, ulterior devine Brigadă de artilerie, marcând anul 1918 cu noi clădiri pentru statul major, depozit și sală sportivă. În 1956 se transformă în Regiment de parașutiști, pentru care în perioada 1960-1975 sunt construite cazarme, un punct de control, trei blocuri locative, un cămin cultural și chiar o cafenea, ne-a detaliat funcționar Simion Lupu, șef Serviciu exploatare imobile al brigăzii. Actuala destinație a unității a fost stabilită în 1992 fără vreo noutate în domeniul construcției.

În imediata apropiere a brigăzii se află două instituții medicale **Spitalul Clinic Militar Central** și **Centru de medicină preventivă al Armatei Naționale (CMPAN)**. Colonel Vladimir Trofimov, șeful CCMC ne-a relatat că spitalul a fost dat în exploatare în 1985: „Însă, blocurile cu un etaj din cadrul spitalului sunt de prin 1968 și inițial au fost încăperi de deservire ale ...tancurilor. Din păcate acte de construire nu avem în posesie, în documente se scria tabăra militară și fără alte detalii.”

Se mai cunoaște că în perioada interbelică a existat un spital militar de chirurgie în actualul cămin al brigăzii, răscolește în memorie Eugen Arhip, șeful laboratorului CMPAN. Tot dânsul a făcut puțină lumină și despre cea de-a doua structură medicală vecină: „Inițial, prin 1918, imobilul a servit ca grajd pentru cai. Aripa dreaptă a laboratorului de azi găzduia soldații și pe stânga erau adăpostii caii. Se zice că între aceste unități existau catacombe până la biserica militară, situată pe aceeași poziție ca cea actuală. După război, prin 1947 edificiul devine cămin pentru ofițeri, iar pe locul, unde se găesc acum blocurile cu 9 etaje, se afla o mică construcție numită Detașamentul sanitar mobil nr. 86. Situația s-a schimbat în anii 84-85, când CMP a fost transferat pe prezentul loc.”

În condițiile în care informațiile vechi despre istoria acestor construcții nu au o bază documentară, surse complementare de valoare reprezintă relatările actualilor și foștilor șefi de instituții

Centru Militar Municipal își are rădăcinile în anul 1953, când a fost dată în exploatare clădirea din strada Milano, 10 și constituia una din cele cinci secții administrativ-militare ale capitalei - SAM Frunze. Schimbări de denumiri, nu și de concept, s-au produs în 1994, când toate comisariatele au fost comasate, iar edificiile, în mare parte, sunt treptat detașate de Ministerul Apărării, a menționat colonel Vitalie Barcari, șeful instituției.

Înaintând de la Sculeni spre Centru, să poposim la o „casă, ridicată într-un parter pe un demisol înalt, pe un plan unghiular, cu fațadele construite din piatră fățuită, amplasată la colțul cartierului, dintre străzile Kogălniceanu și Maria Cibotari...”. Pasajul, extras dintr-o descriere minuțioasă, se referă la sediul **Comendurii militare Chișinău**. Din informațiile oferite de colonel Andrei Cemirtan, comandantul instituției, acest monument arhitectural de însemnătate națională în toamna anului 1865 arăta doar un lot de pământ, scos la licitație de Duma orașenească. Primul proprietar al parcelei de la colțul cartierului mărginit de străzile Reni și Buiucani a fost Sofia Popa-Ioanova, mama mitropolitului grec Ierofei Angorski.

În ianuarie 1885 această proprietate imobiliară este cumpărată de negustorul Egor Bacal, care în octombrie a aceluiași an ridică o casă, formată din parter cu 8 odăi și un demisol cu 4 odăi. Se presupune că autorul proiectului casei a fost însăși arhitectul orașului de atunci, Leopold Șeidevan-dt. În 1903 clădirea aparținea Upravei municipale.

Centru de Istorie și Cultură Militară a fost construit timp de câțiva ani, începând cu 1947 de către prizonieri de război nemți și valorificat în 1959. A avut o singură destinație - Casa ofițerilor, iar din 1992 devine actualul centru, ne-a relatat căpitan Alex Chirilenco.

Clubul Sportiv al Armatei poate fi catalogat printre ultimele construcții militare ale Uniunii Sovietice în Moldova, știind că tirul a început să activeze în 1989, chiar dacă temelia s-a pus șapte ani mai devreme, iar proiectul, unul tipic al URSS pentru tir, a fost creat de arhitectorul Berberov încă în 1973, ne-a comunicat colonel (r) Valeriu Dimitraș, șeful clubului.

Academia Militară a Forțelor Armate apare pe meleagurile noastre prin anul 1985, când are lor prima admitere pentru Școală Suverovistă, imobilul căruia se afla în sectorul Poșta veche. Cât despre sediul academiei de astăzi, acesta a fost construit prin anii 1981-83 și a servit o perioadă ca Centru de recrutare republican. Anume aici se făcea testarea, trierea și repartizarea prin unități a tinerilor, iar din 1992 sediul devine al Liceului militar nou creat, își amintește generalul Mihail Bucliș, loctiitor șef Marele Stat Major al AN.

Sigur că Ministerul Apărării a avut mult mai multe instituții, respectiv și imobile, ce de-a lungul anilor au ajuns proprietăți private sau în posesia altor instituții publice. Țintă în acest articol au fost instituțiile militare funcționale din capitală.

În condițiile în care informațiile vechi despre istoria acestor construcții nu au o bază documentară, surse complementare de valoare reprezintă relatările actualilor și foștilor șefi de instituții, specialiști în domeniul imobiliarilor, resurselor umane, arhivari și alți binevoitori de a ne familiariza cu domeniul ținut în secret o perioadă.

Această compilație istorică e puținul, ce am reușit să adunăm. Sigur, ne dorim mai mult, bazat pe surse oficiale, de arhivă. S-o luăm ca pe o provocare, mai ales pentru istoricii noștri pentru a avea pe final o carte de vizită complexă a clădirilor militare atât din Chișinău, cât și din celelalte garnizoane ale țării.

Liuba VICOL

Liceu Industrial de Tete. -

TRUPELE SPECIALE ÎN RĂZBOIUL DOI MONDIAL

- După terminarea primului război mondial, teoreticienii militari căutau noi metode de a petrece operațiuni militare care să aibă ca rezultat mici pierderi umane și victorii rapide, au apărut noi genuri de trupe, printre care se numără și unitățile aeropurtate, trupe speciale diversioniste. În perioada Războiului Doi Mondial unitățile speciale au fost perfecționate și pregătite să îndeplinească diverse operațiuni de război.

La începutul războiului, în anul 1939, Uniunea Sovietică dispunea de 6 brigăzi de parașutiști în număr de 18000 de ostași, aceste unități au participat la luptele din Extremul Orient împotriva trupelor japoneze în calitate de infanteriști. Totodată, NKVD dispunea de unități speciale de diversioniști ce urmau să activeze în teritoriile controlate de inamic. La începutul războiului soveto-german conducerea sovietică, văzând activitatea unităților de parașutiști germane, a hotărât să folosească unitățile de parașutiști în operații de desantare masivă. Prima mare operațiune a unităților aeropurtate sovietice, în războiul împotriva Germaniei, a avut loc la 14 iulie 1941, dar această operațiune s-a soldat cu eșec, germanii au depistat avioanele sovietice cu unitățile de parașutiști și s-au pregătit de contra atac. Următoarele operațiuni ale trupelor aeropurtate sovietice au avut loc în februarie 1942, dar la fel s-a încheiat cu eșec, deoarece au avut loc iarna și pe viscol și nu a existat o coordonare între unități și s-a întrerupt legătura cu Statul Major al armatei sovietice. După aceste operațiuni se începe o reformare a trupelor de parașutiști sovietici unde se pune accentul mai mult pe capacitățile profesionale decât pe număr. La 29 iunie 1941 Comitetul Central a URSS și Sovietul Comisarilor a URSS au adoptat directiva privind organizarea luptei contra germanilor în teritoriile ocupate. La 5 iulie 1941 în componența NKVD se formează o nouă structură care se va numi Noul Grup Special (Новая Особая Группа, НОГ), având ca obiectiv principal organizarea și efectuarea operațiunilor diversioniste și de recunoaștere împotriva germanilor, organizarea războiului de partizani, formarea unei vaste agenturi secrete, dezinformarea inamicului. Conducătorul a fost numit Pavel Sudoplatov fiind unul din organizatorii școlii de diversioniști sovietici. În anul 1942, grupul dat a fost reformat în direcție. În componența structurii date activa brigada specială motorizată unde avea loc organizarea detașamentelor de partizani. Mai avea loc și pregătirea genistelor. În unitățile date pe larg erau recrutați cetăței din alte state. În teritoriul ocupate de germani aveau loc acte diversioniste, asasinări a comandanților germani. Unitățile speciale sovietice au prezentat în războiul doi mondial o bună prestație, în special, trupele ce activau în teritoriul ocupat de germani ca detașamente de partizani.

În Germania la acel timp se formează un șir de structuri și trupe speciale care vor juca un rol important în Războiul Doi Mondial. Conducătorul trupelor de aviație al Germaniei Gherman Hereng dorea să aibă unități speciale la fel ca cele ale conducătorului SS-ului Hereng Himmler, după mai multe cereri către reich

cancelarului Germaniei, Adolf Hitler a permis de a crea un batalion de parașutiști cu denumirea Gherman Hereng. Înrolarea în batalionul dat era benevolă, cei care doreau să facă serviciul militar în această unitate erau preîntâmpinați că unitatea va îndeplini misiuni ce erau riscante. Erau primiți cei care aveau o pregătire fizică și intelectuală înaltă. Criteriile de selectare erau credința în propriile forțe, agresivitatea, capacitatea de a demonstra inițiativă. Ofițerii și ostașii treceau aceleași antrenamente, mai târziu antrenamentul ofițerilor a fost modificat față de antrenamentul ostașilor. Pentru prima dată în aceste unități încep să fie predate luptele marțiale, în special luptele karate și lupta corp la corp. Este primul exemplu când într-o armată europeană sunt predate lupte de proveniență asiatică. Uniforma militară pentru batalionul dat a fost modelată personal de către Gherman Hereng. Popularitatea unităților de parașutiști în Germania a crescut în special după ce în aceste unități s-a înrolat campionul Germaniei la box. În anul 1938 generalul Curt Ștudent a cerut ca acest batalion să fie transformat în divizie, conducerea Germaniei a fost de acord cu această propunere și batalionul dat a fost transformat în a VII-a divizie aeropurtată. A fost creat un regulament special pentru unitățile de parașutiști, acesta prevedea o strictă disciplină, un antrenament continuu și un devotament total față de Germania. Totodată Curt Ștudent menționa că ostașilor care fac serviciul militar în cadrul trupelor aeropurtate trebuie de cultivat mândria pentru serviciul militar în aceste unități și totodată, trebuie să existe o frăție a celor care au făcut serviciul militar în trupele de parașutiști.

Cu începutul războiului, unitățile de parașutiști germani au participat la luptele din Danemarca și Olanda. Prima mare operație au efectuat-o în Norvegia în aprilie 1940. Datorită acțiunilor rapide ale acestor unități, armata germană a avut posibilitatea să ocupe Norvegia. Cea mai mare și mai vestită operațiune a trupelor de parașutiști germani a avut loc în anul 1941. După campania militară a Germaniei în Balcani și după ocuparea Greciei, unitățile Mării Britanii s-au retras pe insula Creta. Comandatul trupelor de parașutiști dorind să demonstreze că unitățile aeropurtate pot să îndeplinească misiuni cu caracter strategic a propus ca în bătălia pentru insula Creta principala forță să o prezinte unitățile de parașutiști, însă serviciile speciale engleze au aflat ziua și ora începerii acestei operațiuni. Dorind să distrugă unitățile de parașutiști, englezii au concentrat pe insula Creta trupe în număr de 53000 ostași. Când s-a început operațiunea, englezii îi așteptau pe germani și erau pregătiți. După toate regulile artei militare, germanii trebuiau să piardă această bătălie, însă ei aveau superioritate în aer, primul val de

parașutiști ce a fost desantat pe insula Creta, după lupte crâncene, au reușit să ocupe aerodromul principal, acest lucru dând posibilitatea de a aduce noi trupe. Englezii nu au luat în calcul că trupele de parașutiști germani aveau o pregătire excelentă și erau luptători de o categorie înaltă. Marea Britanie a pierdut bătălia pentru insula Creta, din 53000 ostași englezi au fost evacuați numai 16000, ceilalți au fost nimiciți sau au fost luați prizonieri. Aceasta a fost cea mai mare operațiune și cea mai vestită a trupelor de parașutiști din al II-lea război mondial

În afară de unitățile speciale de parașutiști și a SS, existau trupele speciale de recunoaștere, numite Abwehr și conduse de admiralul Wilhelm Canaris. În vara anului 1939 din ordinul lui Canaris este formată unitatea specială Brandenburg (orașul unde se afla școală de pregătire a diversioniștilor), în afară de o pregătire fizică excelentă, membrii unității date urmau să dispună de capacități intelectuale deosebite, să cunoască limbile străine, să aibă o înfățișare care nu se memorează. Oficial unitatea dată se numea regimentul special de construcție 800, care mai târziu va fi transformată în divizia 800.

În anul 1943 în cadrul SS este formată o secție specială ce avea ca scop principal efectuarea actelor diversioniste și teroriste, asasinarea conducătorilor mișcării de rezistență contra Germaniei, comandanților trupelor aliate, politicienilor care prezentau pericol pentru statul German. Conducătorul acestei secții este numit oberstumbannfuhrer Otto Skorzeny. Cerințele pentru unitatea dată erau cele mai dure din cadrul trupelor speciale germane. Erau recrutați numai ofițerii ce aveau experiență deosebită de luptă, posedau artele marțiale, dispuneau de o rezistență fizică și psihică deosebită și cu devotament deosebit față de Germania. Preferință se dădea militarilor care s-au evidențiat în luptele de pe frontul de est. Baza de pregătire a unității date se afla în castelul Fridentali, unde în afară de perfecționarea capacităților de luptă avea loc și pregătirea tehnică excelentă. Cele mai noi invenții în armament și în material expolzibil a inginerilor germani era în dotarea unității date. Se permitea eșirea din castel numai noaptea și îmbrăcat în civil. Membrii grupării date au săvârșit deverse acțiuni diversioniste contra trupelor americane, engleze și sovietice. Au fost asasinați conducătorii mișcării de rezistență. A avut un atentat de asasinare a conducătorului mișcării de rezistență Iugoslave Iosif Bros Tito, care a fost salvat numai datorită faptului că în momentul oportun a fost evacuat de către aliați pe o insulă din marea Mediterană.

Trupele speciale germane în Războiul Doi Mondial au prezentat o performanță deosebită. După război forțele militare ale statelor învingătoare au folosit experiența de luptă a unităților date.

În Marea Britanie primul ministru Churchill s-a găsit în mod neașteptat în opoziție cu comandamentul armatei care doreau ca războiul să fie dus după strategiile clasice. El a folosit toată influența sa pentru a face presiune asupra ofițerilor superiori din armată, și forțe aeriene ca să fie formate unități speciale. La 22 iunie 1940, a fost emis un ordin pentru începerea formării mai multor unități de forțe speciale. Ministerul Apărării a dat acestor unități un nume comun: Batalioane de destinație speciale. Într-o coincidență curioasă, acest nume a sunat prescurtat ca SS (SS - Serviciu Special), ceea ce l-a făcut nepopular, militarii au preferat termenul „comando”. A fost formată brigada destinație specială compusă din 11 detașamente de comando.

În anul 1941-1942 Marea Britanie formează 3 brigăzi de parașutiști, în special după înfrângerea de pe insula Creta. Pe englezi i-a impresionat mult parașutiștii germani. Winston Churchill l-a chemat pe șeful aviației engleze și a ordonat ca în luna mai, anul 1942 Marea Britanie să aibă 5000 de parașutiști. E de remarcat faptul că avea loc o strânsă conlucrare dintre serviciile speciale engleze și americane. După modelul englezilor, în anul 1941, generalii americani au analizat operațiunile germanilor și SUA creează unități de parașutiști. La început au fost create 2 batalioane, după aceea au mai fost create încă 3 brigăzi, iar în anul 1944 sunt formate 2 divizii. Parașutiștii englezi și americani au avut prima mare operațiune în Europa în anul 1944 între 5-6 iulie când a avut loc desantarea și debarcarea aliaților în Normandia. Datorită acțiunilor trupelor aeropurtate, aliații au putut rapid să înainteze pe teritoriul Franței și să elibereze orașul Paris. O altă operațiune a trupelor aeropurtate a aliaților a avut loc în septembrie 1944, se preconiza desantarea a 2 divizii americane, 1 - engleză și o brigadă de parașutiști englezi în Olanda. Dacă această operațiune avea să aibă succes, atunci aliații ar fi putut să ocupe raioanele economice ale Germaniei din bazinul râului Rur, dar parașutarea a avut loc într-un raion unde se aflau 2 divizii de tancuri SS și operațiunea s-a soldat cu eșec și cu mari pierderi în rândurile unităților aeropurtate americane și engleze. Trupele speciale engleze au efectuat operațiuni în Franța, Norvegia, Germania.

În SUA în anul 1941 în cadrul CIA se formează Direcția Serviciilor Strategice. Competența Direcției prevedea recunoașterea și organizarea unor forme speciale de război pe teritoriul inamic. Detașamentele speciale din cadrul Direcției erau diverse - structura și pregătirea lor varia semnificativ în funcție de sarcinile prevăzute. În plus, aceste grupuri erau adesea recrutate pentru a efectua operațiuni de sabotaj și recunoaștere. În anul 1942 prin ordinul șefului Statului Major american, generalul George Marshall, a început crearea unităților de forțe speciale, numite Rangers, în onoarea unităților lui Robert Rogers care a luptat în Valea Hudson în timpul Războiului de Șapte Ani (1756-63). Rangerii trebuiau folosiți pentru asaltul maritim și aerian, recunoaștere și sabotaj în spatele liniilor inamice. Formarea unor astfel de unități a început simultan pe teritoriul Marii Britanii, unde voluntarii erau recrutați din unitățile americane staționate pentru Batalionul 1 Ranger și pe teritoriul Statelor Unite, unde se forma Batalionul 2 Ranger. Mai târziu, li s-au alăturat batalioanele 3 și 4 create în Africa de Nord. În pregătirea rangerilor, s-au folosit inițial schemele și metodele prin care au funcționat comando-urile engleze. Adesea, forțele speciale britanice și americane s-au antrenat împreună. Trupele de Ranger au participat la bătăliile care au fost duse în Europa dar și Bazinul Oceanului Pacific. În Războiul Doi Mondial s-a format structura de organizare și activitate a forțelor special actuale a Statelor Unite.

În războiul doi mondiale forțele speciale au înscris o nouă pagină în istoria militară dar și în arta de a duce războiul. S-a constatat că strategiile și tacticile clasice de război sunt învechite.

Sergiu MUNTEANU,
cercetător științific superior,
Centrul de Cultură și Istorie Militară

VINE POȘTA!

Scrisori, telegrame, colete circulă pe Sîntreg mapamondul zilnic, chiar și pe 9 octombrie, când marcăm Ziua mondială a poștei. Indiferent de caracterul emoțional al acestora, ele sunt așteptate, respectiv indispensabile atât pentru om, cât și pentru instituții.

În cazul Armatei Naționale serviciile poștale țin în mare parte de competența Centrului comunicații și informatică al Marelui Stat Major, șeful căruia, locotenent-colonel Alin Isac, ne-a comunicat că: „Centrul moderează serviciile poștale atât între eșalonul superior și structurile subordonate,

cât și cu instituțiile civile prin intermediul serviciului transmitere de date și expediție al Secției nod comunicații și informatică staționar. Corespondența nesecretă (ziare, reviste scrisori etc.) se organizează în colaborare cu Î.S. “Poșta Moldovei”, iar cele secrete și de serviciu prin Biroul curieri speciali”. Întreg procesul de expediere a documentelor conține mai multe etape: înregistrarea, prelucrarea pentru expediere, trimiterea, primirea și distribuirea acestora, reguli ce trebuie respectate atât de operator, cât și de curier, a completat sursa.

Primele forme de poștă militară datează din Egiptul Antic. Pe teritoriul Daciei, rețeaua poștală apare la inițiativa împăratului Traian, în urma acțiunilor militare din anii 105-106 e. n. Totuși, originile serviciilor poștale se consideră a fi din epoca medievală, în special de la Poșta Regală anglo-saxonă.

Ca fapt divers, poștașul se mai numea pe la noi *olac, postelnic* și trebuia să fie cărturar, scriitor bun și vorbitor “totdeauna lângă domn”. O intensă corespondență cu străinătatea a întreținut Ștefan cel Mare și Sfânt. *sursa: <https://www.posta.md/>*

PSIHOLOGUL - GARANT AL ÎNCREDERII ÎN ARMATĂ

Prezența psihologului într-un colectiv, ca și a armatei în societate, se mai pune la îndoială, din fericire, ocazional. Mai mult, cele două în concluzie creează niște personalități cu verticalitate, încrezătoare, integre, curajoase - calități indispensabile pentru apărătorul păcii: „Când noii încorporați aud că în unitate există psiholog, își descrețesc frunțile, iar unii chiar opinează că armata nu e chiar atât de dură”, susține unul din cei doi psihologi militari de genul masculin, căpitan Dan Guidea, șef Secțiune psihologică, Centrul de instruire al AN. Specialistul ne-a mai comunicat că militarii au cea mai mare nevoie de psiholog în perioada de adaptare fie către serviciul în termen, fie către cel prin contract: „Se muncește mult pentru crearea și menținerea climatului psihologic favorabil în colectivul militar împreună cu comandanții, în special de companie, care sunt principalii responsabili pe acest segment. Încercăm să nu ajungem la extremități, ne străduim să le prevedem și să intervenim adecvat, cum ar fi să-i ascultăm cu atenție, să le vorbim blând, fără critici, etc.”

Pentru rezultate eficiente, nu numai în cazuri singulare, ci la nivel de întreaga armată psihologii militari au stabilit o colaborare încheată și fără jenă se consultă unii cu alții la necesitate, în prezent la distanță, anterior pandemiei - la întruniri periodice. În această comunitate nu sunt acceptați toți doritorii, specifică locotenent-colonel Iloana Dзіc, șef Serviciu asistență psihologică al AN:

„Deși la angajare ca psiholog militar nu se solicită experiența de muncă, candidații sunt testați încă din perioada de studenție, când aceștia fac practica în unități an de an, până la absolvire. Un detaliu important e că sunt admiși absolvenții numai de la specialitățile de psihologie. Mai mult, dacă cineva își dorește cercetări în domeniul psihologiei militare, o poate face doar fiind militar prin contract al armatei.” Apropo, de cercetări. Printre cele mai frecvente teme de cercetare sunt personalitatea, adaptabilitatea, agresivitatea și mai toate studiile sunt asupra militarilor în termen.

Adițional, e bine să știm că 90% din funcții sunt completate, fluxul e mai evident în garnizoanele periferice. Întrebați de ce pleacă psihologii din armată, aceștia afirmă că pachetele sociale, implicit din alte structuri de forță, sunt mai atractive. Totodată, în unitățile în care lipsește funcția de lucrător pe educație, aceasta e tot pe seama psihologului.

Ziua profesională a psihologului se sărbătorește pe 22 octombrie.

OCTOMBRIE

TRAGERI CU AROMĂ, TEXTURĂ ȘI CULOARE

Sțiți care e cea mai veche meserie din lume? - Bucătar! Potrivit unui studiu realizat la Harvard sunt cam două milioane de ani, de când Homo erectus și-a început viața la cratiță. Gătitul bucatelor este, cred, și cea mai importantă meserie, judecând după Ayurveda, o veche filozofie indiana, potrivit căreia *Suntem ceea ce mâncăm*. Pe bună dreptate marcăm și un eveniment dedicat domeniului - Ziua internațională a bucatarului - 20 octombrie.

Și acum despre bucătarii din armată. Sunt unici, care „împușcă” de 3 ori pe zi, fără zile de odihnă, gătind dejunul, prânzul și cina pentru un grup numeros. Conform regulamentului până la 150 de persoane sunt deservite de 3 bucătari militari, ajutați de bucătari-auxiliari fie militari în termen, fie angajați prin contract. Din păcate, Armata Națională are un deficit de bucătari, ne informează locotenent-colonel Larisa Mîndrescu, șef Serviciu alimentar al

AN: „Înainte bucătarii însușeau profesia la Centru de pregătire a specialiștilor și aveam bucătari îndeajuns în unități. Acum, însă îi „vănăm” de la instituțiile civile. Plus la aceasta, salariul raportat la efortul depus și ritmul de muncă face pe bucătari să caute oferte mai tentante. Se cere o revizuire a coeficientului de salarizare pentru a evita o criză de cadre.”

Chiar dacă gătitul e epuizant, mai e loc și de creativitate, în special la Academia Militară. Studentul, un consumator mai rafinat, aflându-se 3-4 ani în instituție, are nevoie de varietăți culinare. Așa că la crearea meniului se ține cont și de dorințele ofițerului în devenire, completează sursa.

Și cum „*Cele mai bune decizii vin de la inimă, ori din pântec. Nu din cap...*”, vorba scriitorului cu înclinații spre filozofie, Laurent Gounelle, să mulțumim bucătarilor pentru că ne ajută creierul să gândească.

Rubrică realizată de Liuba VICOL

20010 >

9 771857 370301